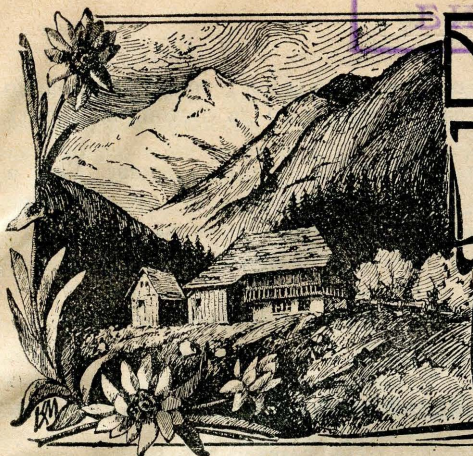

БЪЛГАРСКИ ТУРИСТЪ

ОРГАНЪ НА
БЪЛГАРСКОТО
ТУРИСТИЧЕСКО
ДРУЖЕСТВО

LE TOURISTE BULGARE — DER BULGARISCHE TOURIST

Излиза мѣсячно (освѣтъ юли и августъ). Струва за нечленове годишно 2 лева.
Всичко се изпраща: София, „Българско Туристическо Дружество“.

Год. V.

София, януари — февруари 1906.

Врой I-2.

№ 53.

До клоноветъ на БТД.

1. Ланскиятъ сборъ въ Варна (вж. БТ, г. IV, стр. 11) възложи на централното настоятелство да изработи проектоуставъ за задругата, който да се внесе на удобрѣние въ VI. редовенъ сборъ. Тоя проектоуставъ е вече изработенъ отъ централното настоятелство, ще се отлигрографира и наскоро разпрати на клоноветъ за изучаване, та да може на сбора да се приеме окончателно. Въ тоя уставъ има нѣкои нововъведения, вѣрху които клоноветъ се умоляватъ да обърнатъ по-голъмо внимание и да проучатъ разгледванитъ въ тѣхъ въпроси.

2. Прѣдъ видъ на приближаването на сбора (21. и 22. май) умоляватъ се клоноветъ да изпратятъ въ близко врѣме въ централното настоятелство своитъ отчети за 1905. год..

3. Отъ настѣпването на 1906. год. трѣбва на членоветъ да се раздаватъ нови членски карти, обаче малко клонове до сега сж поискали нови карти и марки. Централното настоятелство не може да знае точно числото на членоветъ въ разнитъ клонове сѣщо не му е извѣстно колко карти и мърки сж останали въ единъ клонъ отъ ланската година. За това то изпраща карти и марки само на тия клонове, коитоги поизкатъ, като и означатъ числото на нуждитъ прѣдмети.

4. За изтеклата година само три клона сж дали приносъ въ централната каса. Единствениятъ източникъ за посрѣщане нуждитъ на задругата сж приноситъ на клоноветъ. По тая причина централното настоятелство моли тия клонове, които не сж си уредили смѣткитъ

за изтеклата година, да ги уредят въ скоро време ; това е необходимо на централното настоятелство за да може и то да отстои на своите задължения къмъ клоновете.

5. Пролѣтътъ настъпва и сезонътъ на излетитѣ наставка. Сега е време клоновете да развиятъ своята дѣятелностъ за проповѣждане туристовската идея. Въ това време най-много може да се печелятъ привърженици на туризма между българскитѣ граждани.

Здравѣйте !

Централното настоятелство.

Сръща на Софийскитѣ, Орханийскитѣ и Врачанскитѣ туристи.

Мургашъ, тоя връхъ, издигналъ гордо глава надъ околнитѣ старопланински върхове, пролѣтъ и есень побѣлѣла, а лѣтъ често потънала въ мъгла, привлича отдалечъ вниманието на софианци. Той крие въ себе си и омайни гледки. Въпрѣки това, обаче, малцина софийски туристи сж възлизали на него. Ето защо софийскитѣ клонове „А. Константиновъ“ отъ БТД устрои миналото лѣто за 28 и 29 августъ излетъ на Мургашъ.

Хубавъ е Мургашъ, и не мжченъ за възлизане, но това „равно софийско поле“ съ тия прави и еднообразни шосета, отблъсква туриста отъ тоя връхъ. Отъ София до с. Бухово, това е голѣмиятъ залякъ на Мургашкия излетъ. Прѣминешъ ли еднажъ полето, и дойдешъ ли до Буховския мѣнастирь, то най-отекчителната частъ отъ излета е мината. Възлизането на самия връхъ е една приятна и разнообразна разходка. Ето защо софийскитѣ туристи за печелене на време и за избѣгване уморителното ходене прѣзъ полето, заминаха отъ София на 27 августъ въ 8 часа вечерята съ кола. Излетниците се сбраха въ дружественото помѣщение (бирария „Батембергъ“) и подъ главатарството на г. Ст. Н. Коледарова потѣглиха съ пѣсни прѣзъ улицитѣ на града къмъ Подуене. Тукъ ги чакаха 3 наети специално талиги, въ които се разположиха 16 души туристи и гости ; 3-ма туристи бѣха заминали по-рано за Буховския мѣнастирь, гдѣто щѣха да ношуватъ всички софийски излетници.

У насъ гледатъ на туриста като на нѣкакъв „скиталець бездоменъ“, та само когато го видятъ да си набива краката по чакъла на шосетата, да гъла облаци прахъ по пѣтищата и да отпада душевно при еднообразието на гледкитѣ, тогава само той може да привлече симпатитѣ на обществото като мжченикъ за нѣкаква идея. Това е едно съвсѣмъ извратено понятие за туризма и изобщо за спорта. Спортътъ не е за да прѣвръща хората въ „мжченици“, а за да имъ достави една висша и здравословна наслада. А да се ходи по прашнитѣ шосета нито е приятно, нито пъкъ е полезно. Туристътъ е любителъ на природнитѣ хубости, които се криятъ далечъ отъ градскитѣ пѣтища—въ високитѣ планини или дълбоки долини. До тѣхъ трѣбна да се добере туристътъ за да намѣри освѣжаване на душата и закрѣпване на тѣлото. А пространството, което го отдѣля отъ тия

природни красоти, той нека не се стѣснява да го измине съ всички съобщителни сѣдства, съ които разполага: желѣзници, параходи, автомобили, кола, коне и др... И ние направихме така за Мургащъ. И на това обстоятелство се дължи главно блѣскавия изходъ на тоя излетъ. Ние стигнахме въ Буховския мѣнастирь бодри и на другия день възлизането къмъ върха — сжщинското туристическо дѣло — бѣше за насъ цѣло тържество.

Пжтуването до с. Бухово (20 клм.), прѣзъ селата Враждебна, Челопечене и Ботунецъ прѣмина весело, въ пѣсни и шегѣ. Съ малка една почивка въ с. Ботунецъ, го изминахме за 3 часа, не безъ нѣкои малки приключения, разумѣва се. А какви сж тия приключения, при пжтуване съ кола ношнс врѣме по междуселскитѣ пжтища — всѣки може да си ги прѣдположи: подплашване на конетѣ и прѣтурване на колата въ рова. Въ с. Бухово върнахме колата, запалихме факлитѣ и потѣглихме пѣшъ за Буховския мѣнастирь Св. Архангелъ, гдѣто стигнахме къмъ 1 часа прѣзъ нощъта.

Въ мѣнастиря заварихме трима наши другари туристи, дошли прѣзъ дня и по-късно ни застигна една двойка гости излетници, които закѣснѣли и не могли да тръгнатъ заедно съ насъ отъ София. Съ всички тѣхъ нашето число се дотѣкми 21. Навечеряхме се и прѣкарахме криво-лѣво нощъта, отъ която още само 3—4 часа бѣха останали. Нѣкои другари даже и съвсѣмъ не лѣгаха, като излѣзоха да се любуватъ на ношнитѣ старопланински гледки.

Въ 4 ч. с. се тръгнѣ сборъ, вземахме сбогомъ отъ отца игумена и въ 5 ч. дружината потегли на горѣ. Излѣзохме подъ мѣнастиря и подехме по Козлудерската рѣка. Слѣдъ това свихме малко на лѣво по коларски пжтъ, гдѣто ни огрѣ слънцето. Пжтътъ за Мургащъ никакъ не е труденъ: нѣма стрѣмни възлизания и до подъ самия връхъ води коларски пжтъ *). Само че възлизането е дълго и на много пжти човѣку му омръзва. Зърнешъ върха и вървишъ, избикаляшъ наоколо, мислишъ че вече си близо, а като погледнешъ пакъ, той стои на сжщото мѣсто. Ние вървѣхме полека, както винаги трѣбва да се ходи на задружни излети, и отъ мѣнастиря до върха стигнахме за 6 часа.

Въ Орханіе бѣха се указали нѣколко младежи, симпатизируещи на туристическата идея, които изказаха желание да основатъ клонъ отъ туристическото дружество. За да се опознаемъ и размѣнимъ мисли по туристиката, ние се уговорихме да се срѣщнемъ съ Орханійскитѣ младежи на Мургащъ. Срѣщата бѣ уговорена да стане въ горската стражарница подъ върха въ 11 ч. пр. об. Къмъ това врѣме ние вече приближавахме и отъ далечъ зърнахме съ биноклитѣ блѣлитѣ стѣни на колибата. Ние съ трепетъ очаквахме да видимъ при нея Орханійскитѣ другари, но пѣкъ мислихме, че може тѣ да закѣснѣятъ слѣдъ насъ. Обаче на гребена на сѣдловината се показаха човѣшки фигури, и кърпитѣ и шапкитѣ се размахаха отъ двѣтѣ страни. Като наблажихме, слѣзоха да ни посрѣцнатъ и въ балканското усое екна туристическото

*. Описание на другъ Мургашки излетъ вж. ВТ г. I стр. 74.

здравѣй, ура! Почна се опознаването при една най-сърдечна срѣща.

Указа се, че Орханийци ни прѣварили съ цѣли два часа. Тѣ излѣзли отъ града прѣдния день привечеръ, спали въ Балкана и зоранѣта рано потеглили за опрѣдѣленото за срѣща мѣсто. Тѣ бѣха на брой 19 души, отъ които 1 ученикъ отъ Софийската Гимназия и 1 юнкеръ, а останалитѣ младежи, учители, търговци и студенти. Слѣдъ отмората сѣднахме на задруженъ обѣдъ подъ дебелитѣ буки. Орханийци бѣха си направили прѣкосилень трудъ за да се отсрамятъ прѣдъ своитѣ Софийски гости. Всички бѣха весели и щастливи отъ тая срѣща, въ недрата на красивата българска природа. И човѣку бѣше мило да гледа тия български чада тѣй доволни и весели, при тая природна декорация. Тая срѣща, при която прѣзъ всичко врѣме Орханийци бѣха мили и любезни, направи дълбоко впечатление въ душата на Софийскитѣ туристи и запечати една тѣсна и искрена дружба между туриститѣ отъ тия два клона.

Слѣдъ обѣда ние подохме на горѣ по гребена, къмъ върха. Тукъ ние сме вече въ Орханийската туристическа областъ, та главатарството на излета взе г. Ст. Панчовъ. Той глзватарствува прѣзъ всичко врѣме до срѣщата ни съ Врачанскитѣ туристи. Ние минахме покрай хайдушкото кладенче съ ледена балканска вода, между вѣковни буки и слѣдъ единъ часъ стигнахме на върха. Мургашъ наричатъ не само върха, а цѣлата планина. Върхътъ не е остъръ, самотень, но отъ единъ широкъ скалистъ грѣбъ се издигатъ два върха, отъ които западниятъ е по-високъ (1666 м.). Южнитѣ склонове на Мургашъ, както изобщо въ цѣлата Западна стара планина, е голъ, безлѣсенъ, а сѣверниятъ е покритъ съ гигантски буки. Щомъ туристътъ възлѣзе на върха, той остава изненаданъ отъ роскошната панорама, която се разкрива прѣдъ очитѣ му. Хубостъта си тая панорама дължи на положението на върха и на широчината на кржгозора. Въ сърдцето на Стара планина, нейнитѣ върхове се редятъ като кулиси единъ задъ другъ: на изтокъ, въ далечината се съзира Калоферскитъ балканъ, по-близо е Златишкиятъ балканъ съ Баба, а прѣдъ тѣхъ Етрополскитъ височини къмъ Араба конакъ. Южно е Гълъбецъ, който се свързва съ Сръдна гора и прѣзъ Ихтиманската планина съ Рила. Западно е високата Ржана (1617 м.), стръмния Изремецъ; задъ тѣхъ Врачанския балканъ и по-далечъ е Комъ. По западъ Стара планина се свързва съ Руй, и прѣзъ планинитѣ на Краището се съединява съ Осоговската планина. До нея е гордата Рила, която прѣминува въ Родопитѣ. Тѣ двѣтъ затварятъ хоризонта на югъ, а на сѣверъ той е заграденъ отъ Старопланинскитѣ прѣдгория. Подъ нозѣтъ ни на югъ е Софийското поле, въ което лжкатуши Искъръ и се бѣлѣе столицата, почти опрѣла се до самотната Витоша. Въ сѣверъ подъ насъ лежи малката Орханийска котловина, на сръдъ съ градеца Орхание и наоколо съ гжсти и голѣми села. Дълго врѣме ние се възхищавахме отъ тая дивна панорама. Всѣки туристъ и любителъ на природата трѣбва непрѣмънно да се качи на Мургашъ за да узнае какво нѣщо е роскошна планинска панорама. Това е най-хубавата панорама, която азъ до сега съмъ видѣлъ въ отечеството си. Казватъ, че съ нея съ-

перничала гледката от върха Братия надъ Копривщица въ Сръдня гора, но азъ не съмъ ималъ до сега щастието да се кача на тоя връхъ.

Слѣдъ любуването на гледката всички се събраха около прѣдседателя на задругата. Той се обърна съ нѣколко думи къмъ Орханийци, които насърди за желанието имъ да основатъ клонъ отъ БТД и обяви, че сега, на това мѣсто, той счита че се е основалъ клонътъ, който нарече „Мургащъ“, което име да означава както най-високия връхъ въ областта на клона, тъй и за паметъ на днешния день — день на природна наслада и на съсѣдско побратимяване. Той поздрави въвсѣкого едного отъ Орханийцитѣ съ кръшаването имъ въ туристи и окачи на новитѣ туристи туристовска значка. Слѣдъ това се почнаха взаимнитѣ поздрави. Тоя тържественъ моментъ остави неизгладимъ споменъ въ сърдцата на старитѣ и младитѣ туристи. По такъвъ начинъ, на това мѣсто, се тури основата на Орханийския клонъ „Мургащъ“ отъ БТД, който жизнеспособенъ клонъ общава да играе важна роля въ бѣдащото развитие на туристиката у насъ.

Ние потеглихме надолу къмъ Орхание, гдѣто вечерта пѣхме да бждемъ на гости у новитѣ туристи. Подехме малко на изтокъ и почнахме да се спускаме на долу. Минахме прѣзъ хубава, въковна гора, прѣсѣчена на много мѣста съ полянки. Спускането на долу почва да става стрѣмно и уморително. Ние видѣхме, че южния склонъ на Мургащъ е много по-лесно достъпенъ отъ сѣверния. Не само че Орханийското поле е съ 215 м. по-ниско отъ Софийското (София лежи на 560 м. мор. височина, а Орхание на 345 м.), но и самитѣ склонове сж различни: южниятъ е полегатъ, когато сѣверниятъ е стрѣменъ. Ние съ набити крака слѣзохме на р. Осеница и по балканския пѣтъ въ 8 ч. в. стигнахме въ с. Врачешъ. Оставатъ ни още 4 км. до Орхание; отморихме се и потеглихме за града, гдѣто влѣзохме въ 9 ч. в. съ запалени факли и пѣсни. Орханийци сж напълно гостоприемни, тѣ бѣха приготвили квартири за насъ и бѣха устроили обща другарска вечеря, която се прѣкара при голѣмо веселие и пълна сърдечность.

Орхание и околността му направиха най-приятно впечатление на всички, които ги посѣщаватъ за пръвъ пѣтъ. Орхание е разположено въ сръдата на котловината, която по своята форма и положение прилича много на Софийската. Само че е много по-малка отъ нея, лежи както видѣхме съ по-вече отъ 200 м. по ниско и отъ туй е плодородна и жителитѣ ѝ не сж Софийскитѣ бѣлодрѣшковци. Населението тукъ е интелигентно и работно, типичнитѣ български балкански жители. Селата тукъ сж голѣми и гъсти и съ голѣмъ трудъ населението си изкарва поминѣка. Нивитѣ сж заградени и торени, овошки се виждатъ много, лозята сж добръ обработени, бубарството напрѣдва съ гигантски крачки. Всичко това свидѣлствува за една работлива ржка и прѣдприемчивъ умъ. Едно врѣме Орхание е билъ на сжобщителния пѣтъ между столицата и сѣверо-източна България. Съ прокарването на централната линия тоя градъ остана изолиранъ и той съ всички усилия се стрѣми да навакса това, което загуби чрѣзъ прѣмѣшването на желѣзницата прѣзъ искърския проломъ.

На утрото трѣбваше да потеглимъ за Черепишкия мѣнастиръ и

при с. Рашково да се срѣщнемъ съ Врачанскитѣ туристи. До това село трѣбваше да се ходи по шосе и междуселски пѣть. При спуска отъ Мургащъ нѣкои другари си бѣха набили краката и се принудиха да наематъ кола до тамъ. Останалитѣ, придружени отъ главатаря Ст. Панчовъ и нѣкои Орханийски туристи, потеглиха пѣша за Черепишкия мѣнастирь.

Закъснѣхме съ заминуването си (едвамъ въ 9 часа), та слѣдѣнето вече бѣше напекло кога потеглихме за с. Литаково. Вървѣхме по новъ междуселски пѣть, изработенъ до с. Рашково. Ходенето по равнѣ, шосиранъ пѣть е уморително, особено съ набити крака, каквито станаха нашитѣ вчера при слизането ни отъ Мургащъ. Обаче на много мѣста можеше да се ходи отъ страни на пѣтя, по моравата, съ което още избѣгнахме и праха. На половинъ пѣть до Литаково има хубава джбова гора, въ която направихме една почивка. Тежкото настроение полека-лека изчезна и всички туристи попаднаха въ обикновеното, специално излетно настроение. Разстоянието (12 км.) до с. Литаково го прѣминахме за 2½ ч. и къмъ 11½ часа ние бѣхме въ това село. Трѣбваше да имаме задруженъ обѣдъ съ Врачанскитѣ туристи въ с. Рашково, но понеже тръгнахме късно, то се принудихме тукъ да направимъ малъкъ обѣдъ. Слѣзохме въ една удобна селска кръчма, гдѣто бѣхме много добрѣ посрѣщнати и услужени отъ сина на кръчмаря, учителъ въ селото. Селото Литаково е голѣмо (600 кжщи) и прави приятно впечатление съ чиститѣ си кжщи и живи селени.

Къмъ 1 часа потеглихме за с. Радогинъ, въ което не спирахме и продължихме за с. Рашково. Тука мѣстността е вълниста и току подъ с. Рашково се открива чудесна гледка къмъ цѣлого Орханийско поле и окръжаещитѣ го планини. Въ Рашково стигнахме къмъ 3½ часа. Тукъ се срѣзнахме съ Врачанскитѣ туристи, но понеже бѣше дѣлничень день, при туй и училищата бѣха вече отворени, то отъ Врачанския клонъ „Веслецъ“ бѣха дошли само двама туристи, прѣдседателъ г. Н. Алексиевъ и касиеръ г. Т. Райковъ. Тѣ потеглиха прѣдния день по обѣдъ отъ Враца, спали въ Черепишкия мѣнастирь и отъ давна ни прѣварили въ Рашково. Ние тукъ влизаме въ областъта на Врачанския клонъ, затуй главатаръ г. Ст. Панчовъ отъ Орханийския клонъ прѣдаде главатарството на г. Н. Алексиева. Орханийци ще се връщатъ назадъ въ града си и ние се прощаваме съ любезния прѣдседателъ на клона имъ г. Ст. Панчевъ и на другаритѣ му Г. П. Ивзновъ и др., като не намираме думи за да изразимъ благодарността си за услугитѣ имъ.

Новиятъ ни главатаръ не ни остави много да се бавимъ въ Рашково, защото още много пѣть ни оставаше до Черепишкия мѣнастирь. Слѣдъ единъ часъ той изсвири „ходомъ дружно“ и всички се отправихме на пѣть. Н. Алексиевъ е живъ човѣкъ и пѣргавъ като к за туристъ, той държи туриститѣ винаги въ бодро състояние, което бѣше необходимо въ тоя случай, когато мнозина отъ излетниците бѣха уморени, и ни прѣдстоеше още дълъгъ пѣть до мѣнъстиря а денътъ вече прѣвѣляше. А главатарътъ ни знае какъ да задоволява

нуждитѣ на излетниците: „Главатарьо, каже нѣкой, нѣма ли наблизо вода?“ — „Ей сега, слѣдъ петъ минути ще стигнемъ до едно хубаво, студено кладенче“, каже той и щукне напрѣдъ. Минатъ петъ, десетъ и двадесетъ минути и жедниятъ изплезилъ езикъ и дири съ очи главатаря за да го пита за голѣмината на неговитѣ минути, но главатарьтъ отишелъ най-напрѣдъ и до гдѣто стигнешъ до него, той бърза по-нататѣкъ. Така подемаме ние постепенно на нагорѣ, като вървимъ по грѣбени и сѣдловини и прѣдъ очитѣ ни постоянно се откриватъ нови картини, ту къмъ Орханійската страна — на изтокъ, или пъкъ на западъ — къмъ Врачанския балканъ и Искѣра. Достигнахме до най-високото мѣсто, отъ гдѣто трѣбваше да слизаеме на долу. Сгъмни се. Запалихме факлитѣ и по едни кози пѣтеки и урви, въ хубава букова гора, почнахме да се спускаме на долу, къмъ мѣнастиря. Къмъ 9 часа веч. ние стигнахме въ мѣнастиря.

Черепишкиягъ мѣнастирь Св. Богородица, 3 км. южно отъ с. Лютибродъ, е разположенъ на дѣсния брѣгъ на Искѣра, като гнѣздо, между отвѣснитѣ варовникови скали. Въ кърджалийскитѣ врѣмена тоя мѣнастирь е билъ разрушенъ и къмъ срѣдата на миналия вѣкъ е билъ подновенъ. Надъ него, западно, е била разбита Ботевата чета и въ тоя мѣнастирь, като свѣтиня, се пази една сабля отъ Божевитѣ четници, намѣрена отъ тогавашния игуменъ въ балкана. Тукъ има спирка на желѣзницата и мѣнастирьтъ е построилъ хотелъ, въ който дава стаи подъ наемъ на лѣтовниците.

Въ мѣнастиря ни бѣше приготвена вечеря отъ отца игумена и ние се натечерахме набързо въ мѣнастирската ограда и се отправихме за хотела, гдѣто ни бѣха стѣкмили легла за нощувка. Всички бѣхме уморени, но мѣсечината бѣше вече огрѣла и тѣй вълшебнo освѣтила околнитѣ скали и пѣливия Искѣръ, че човѣкъ забравяше и умора и всичко. Наизкачахме кой на балкона на хотела, кой на терасата прѣдъ него а трети долу на рѣката, за да се любуватъ на тая омайна природа. Скоро усонѣ екнуа отъ мелодичния гласъ на г-цата, наша спжтница, чието пѣние оживи мъртвитѣ планински чукари. А мѣсечината все озарява съ своята мека, нежна свѣтина. Тая свѣтина като че размекчава човѣшкото сърдце, което като една снѣжна топка се топи, образува една баричка, тая расте постепенно, разширява се и се губи въ безпрѣдѣлното пространство на вселенната. . .

Пѣсенгата спира Гласовѣтѣ заглѣхватъ единъ слѣдъ другъ, морнитѣ туристи се събиратъ на нощча почивка. Ние, трима души, слизаеме на „езерото“ Това е голѣмъ изворъ въ скалата надъ дѣсния рѣченъ брѣгъ. Тия извори сж най-обикновено явление въ политѣ на карстовитѣ образowania, а тукашнитѣ варовникови скали именно прѣдставляватъ такъвъ карстовъ ландшафтъ. Когато умората ни наддѣлъ и клѣпкитѣ не ни се подчиняватъ вече на волята, ние се отправяме къмъ хотела.

Въ 4 часа заранѣта главатарьтъ трѣби сборъ и всички ставатъ да се готвятъ за обратенъ пѣтъ къмъ София. Сбогуваме се, като благодаримъ на нашитѣ Врачански другари, които отъ тукъ ще се връщатъ за Враца. Тренѣтъ пристига и ние наскачаеме въ него и къмъ

8 часа пристигахме въ София, щастливи от прѣживѣнитѣ приятни минути и доволни, че сме извършили едно полезно дѣло, съдѣйствуващи сме за зближението на три съсѣдни туристически клона.

Д-ръ Хр. Пиперовъ.

Отчети на клоноветѣ на БТД за 1906 г.*)

Орѣховски клонъ „Дунавски туристъ“.

Клонътъ е основанъ въ 1902 г. Значи съществува отъ 3 години насамъ. Естествено е, че въ толкова малко врѣме, той не е можалъ и е нѣмалъ възможность да постигне прѣслѣдванитѣ цѣли; нуждни сж нѣколко години, до като той се организира и закрѣпне както трѣбва, врѣме необходимо за осилването на каквото и да било дружество. Като е така, нека не бждемъ строго придирчиви и взискателни, а за сега се задоволимъ съ това, което дружеството, споредъ силитѣ си и врѣмето, е могло да постигне. При всичко това, показанитѣ успѣхъ прѣзъ 1902, 1903 и 1904 год. е прѣдостатаченъ за една млада организация, като нашата.

1. Положението на касата е слѣдното :

П р и х о д ъ :

Остатъкъ отъ миналата година	лв. 72.65
Членовина отъ 16 члена по 6 лева.	„ 96.—
„ „ 2 „ „ 3 „	„ 6.—
„ „ 2 „ „ 2 „	„ 4.—
Записнина отъ 4 нови члена по 2 лева	„ 8.—

Всичко лв. 186.65

Р а з х о д ъ :

Приносъ въ централната каса 20%.	лв. 24.—
Разни други разходи	„ 7.25
На лице въ касата	„ 155.40

Всичко лв. 186.65

2. На 17 януари н. год. дружественитѣ членове имаха *Другарска вечеря* въ гостилницата на хотелъ „Стара планина“.

3. На 24 с. л. дружеството даде въ салона на основното училище *сѣмейно забавителна вечеринка*.

4. Настоятелството поиска отъ управителя на бубарницата въ гр. Враца да се отпустнатъ 300 черничеви дървета, но и до сега нѣма отговоръ.

5. Издѣйствуваха се отъ Маджарската и Австийска агенции на дунавскитѣ параходни дружества извѣстни отстъпки за туриститѣ при пътуването имъ по Дунава.

*) Вж. БТ г IV. стр. 20.

6. Настоятелството доби съгласието на тукашнитѣ лѣкари г. г. Д-ръ М. Телчаровъ и Д-ръ Юр. Хайдutowъ да взематъ половинѣ такса за прѣглеждане заболѣли членове туристи.

7. Двама членове на туристическото дружество, а именно: Т. Икономовъ и Ст. Георгиевъ съставиха и издадоха „*Пжте водителъ за Орѣховска околия*“, който съдържа материалъ за гр. Орѣхово и Орѣховска околия въ географическо, етнографическо, учебно, ступанско-икономическо и историческо отношения.

Бюджетътъ за 1905 г. прѣдвизжда :

П р и х о д ъ :

Остатъкъ отъ 1904 г.	лв.	155.40
Отъ членски вносъ	"	100.—
Отъ театрални прѣдставления и вечеринки	"	100.—
Случайни постъпления	"	20.—

Всичко лв. 375.40

Р а з х о д ъ :

Приносъ 20 % въ централ. каса	лв.	20.—
За туристически цѣли	"	140.—
За канцеларски разноски	"	15.—
За прислуга	"	15.—
Разни	"	30.—
Излишъкъ	"	155.—

Всичко лв. 375.40

9. Въ началото на 1905 г. клонътъ има 22 членъ, отъ които 20 стари и 2 нови, а именно: Д-ръ Т. Басарабовъ (ветер. лѣкарь), Т. Икономовъ (директоръ на III-кл. учил.), Юр. Василевъ (основ. учителъ), П. Д. Поповъ (прозбописецъ), М. Хасакиевъ (клас. учителъ), В. Ничевъ (комисионеръ), Ив. Гулевъ (търговецъ), Л. П. Георгиевъ (адвокатъ), Н. Дочевъ (търговецъ), М. Поповъ (клас. учителъ), Екимъ Стояновъ (кл. учителъ), Г. Д. Пиперковъ (държ. контрол.), Ив. Каракашевъ (житаръ), Софр. Веновъ (часовникарь), Н. Д. Иоцевъ (книжаръ), Т. Петковъ (кл. учителъ), Д. Гарваловъ (аптекарь), Д. Т. Бързия (житаръ), Н. Торбовъ (търговецъ), Д-ръ Юр. Хайдutowъ (лѣкарь) и Т. Давидовъ.

10. На 3 априлъ н. г. има общо годишно събрание, въ което :

а) Чете се отчета отъ дѣятелността на клонъ за 1904 г.

б) Прие се бюджетътъ за 1905 г.

в) Рѣши се да се състави сбирка отъ старини и

г) Избра се ново настоятелство въ съставъ : Д-ръ Т. Басарабовъ — прѣдседателъ, Т. Икономовъ — подпрѣдседателъ, Юрд. Василевъ — секретаръ, П. Д. Поповъ — касиеръ, М. Хасакиевъ, Ив. Чулевъ и В. Ничевъ — съвѣтници.

Прѣдседателъ : Д-ръ Т. Басарабовъ

Секретаръ : Юрд. Василевъ

Плѣвенски клонъ.

I. Извлѣчение отъ *отчета* на Плѣвенския клонъ за 1904 год., прѣдставенъ на главното годишно събрание на 28 май.

а) *Съставъ на дружеството*. На 1 януари 1904 г. дружеството броеша 34 члена. Записани прѣзъ годината — 9 редовни и единъ почетенъ — всичко 44 члена. Описани прѣзъ годината 20. Останаха на 31 XII 1904 г. 23 редовни и единъ почетенъ.

б) *Настоятелството* е избрано въ главното годишно събрание на 11/IV 1904 г. въ съставъ: прѣдседателъ Ив. Генчовъ, секретаръ П. Ненковъ, касиеръ Асѣнъ Милчевъ и свѣтници: Илия Тонковъ и Д. Гюлеметовъ. Промѣна въ него, прѣзъ течение на годината, не стана.

в) *Засѣдания* е имало: 2 общи др.вени и 4 настоятелствени.

г) *Излети*. Настоятелството нареди прѣзъ лѣтния сезонъ да се направятъ съ цѣль за всестранно проучване околноститѣ на г. Плѣвенъ, 6 излета. Отъ тѣхъ два се направиха прѣзъ м. юни въ околноститѣ на мѣстноститѣ „Кайлъжка“ и „Чернелка“ югозападенъ районъ и четири не станаха, по причина че не благоприятствува врѣмето. Въ излетитѣ взеха участие настоятелството и нѣкои туристи. Подробно описание на излетитѣ е направено отъ секретаря въ надлежната за тази цѣль книга.

д) *Дрѣвностъ*. На 17 и 18 май м. г. стана въ града IV редовенъ сборъ на Българскитѣ туристи. Настоятелството, заедно съ нѣкои членове туристи, взема всички възможни мѣрки за едно скромно посрѣщане и изпращане на сборянитѣ и гоститѣ.

Настоятелството взема грижата и разпореди да се засѣятъ и посадятъ дрѣвчета въ нѣкои мѣста около града; обаче съ напредване на сезона, работитѣ се огложиха да се довършатъ прѣзъ 1905 год.

е) *Дѣловодството* се състои отъ 12 входящи и 21 изходящи прѣписки.

ж) *Каса*. Дружеството има приходъ редовенъ, прѣзъ отчетната година:

Отъ членски вносове	лв. 144.—
Разходъ	„ 231.65

Повече разходъ лв. 87.65

който е покритъ отъ сумитѣ по смѣтки отъ сключени бюджети.

II. *За 1905 год.* Числото на членоветѣ, редовни, е 23 души. Отъ 1 януари до 30 май сж записани 4 нови членове. Всичко 27 редовни членове и единъ почетенъ.

III. *Настоятелството* се избра въ главното годишно събрание на 28 того съ протоколъ № 4 и се състои отъ: прѣдседателъ Иванъ Генчевъ, секретаръ П. Ненковъ, касиеръ Асѣнъ Милчевъ и свѣтници: М. Марковски и Янко Мастиновъ.

IV *Бюджетъ за 1905 г. Приходъ:*

Отъ членски вносове	лв. 162 —
Отъ продажба на негодни дър- вета при турист. градина	„ 64.—
Всичко лв	226.—

Разходъ:

Приносъ 20% въ центр. каса	лв. 32.40
Канцел разноски и други	„ 15.—
Залъсяване и подобрѣние ту- ристическата градина	„ 60. .
За уравниение. Каса	„ 119.60
Всичко разходъ лв.	226.—

V. Въ общото събрание на 28 того бидоха избрани да присъжеству-
ватъ на V. сборъ делегати: Иванъ Генчевъ, Илия Тонковъ, П. Ненковъ,
Асѣнъ Милчевъ, М. Марковски, Ангелъ Дановъ, Янко Ив. Мистиновъ,
Цв. Стефановъ, Ив. Кланковъ, Ст. Брилянтовъ и Д. С. Цанковъ.

VI. Настоятелството разпореди да се разгласи чрѣзъ обявлени-
ята и чрѣзъ градския глашатай за устроениятъ увеселителенъ тренъ.

Прѣдседателъ: *Ив. Генчевъ*

Секретаръ: *Петъръ Ненковъ.*

Самоковски клонъ „Рилски туристъ“.

Прѣзъ 1904 година клонътъ, по причина най-главно на лошото
врѣме, можа да направи само *единъ съмѣненъ излетъ* до мѣстността
„Яръ-Бунаръ“. *Даде двъ танцувални вечеринки и едно прѣд-
ставление. Турна основа на бжджцата градска градина, като
загради едно пространство отъ 5 — 6 декара, посади около
1300 дръвчета вътръ и отъ вънъ по шосето край градината
и съзида единъ павилйонъ за бюфетъ на градината, за който
павилйонъ похарчи сумата 2200 лева. Тѣзи разходи дружеството
покри една частъ съ членскитѣ вносове, съ прихода отъ прѣдставления
и съ отпуснатата отъ Самоковското градско общинско управление по-
мощъ, а другата частъ покри съ сключения заемъ отъ лева 2040.*

Състоянето на касата е слѣдното:

П р и х о д ъ :

Остатъкъ отъ 1903 година	лв. 129.76
Отъ 2 вечеринки и 1 прѣдставление	„ 344.30
Помощъ отъ Самоковското градско общ. управление	„ 272.—
Отъ членски вносове	„ 279.—
Заемъ сключенъ съ Братя Алкалай	„ 2040.—
Всичко лв.	3065.06

Разходъ:

Разноски по вечеринки и прѣдставления	лв.	172·11
20 0/0 приносъ въ централното настоятелство	„	32·
Канцеларски разноски	„	16·60
Направа на павилиона	„	2200·47
Изпращане делегатъ на V сборъ	„	30·—
Насаждане на дървчетата	„	109·99
Лихви на сключения заемъ	„	204·
Дългъ къмъ централ. настоятелство по приноса 20 0/0	„	23·80
Наличностъ въ касата	„	276·09

Всичко лв. 3065·06

Прѣдседателъ: *Д-ръ Кокосшевъ.*

Секретаръ: *Г. Иончевъ.*

Софийски клонъ „А. Константиновъ“.

Прѣзъ отчетната година се забѣлѣзва единъ малъкъ отпадъкъ въ клона. Причината на това е главно огнемачето на пѣтувалнитѣ изгоди. Седалището на нашия клонъ се намира на кръстопѣтъ отъ желѣзници и ждѣто да иде човѣкъ на излетъ, трѣбва да прѣмине едно значително разстояние съ влака. Плащането на пълна такса по-скжпява много излетитѣ, по която причина и прѣзъ тая година не можеха да се направятъ много излети, а и направенитѣ такива биваха слабо посѣщавани. Годишниятъ излетъ на Витоша се състоя вмѣсто на 15 — на 6 августъ, за да се прѣвари развалянето на врѣмето, тъй капризно на тая планина.

По сжщата причина е намалѣло и числото на членоветѣ. Срѣщу 70 члена прѣзъ 1903 г., въ течение на тая година то намалѣ на 40. Слѣдствие на това и срѣдствата на клона намалѣха. Отъ това настоятелството се видѣ принудено да ограничи разходитѣ. Ланшното общо събрание бѣ рѣшило да се построи хижа на Витоша, една врѣменица въ столицата и да се разширятъ изданията на клона. Настоятелството бѣ принудено да отложи изпълнението на тия рѣшения за други, по-благоприятни врѣмена. Горѣщо желание на настоятелството бѣ да се купи единъ магически фенеръ, чрѣзъ който да могатъ да се оживѣватъ срѣщитѣ прѣзъ зимата, та да се заинтересувагъ членоветѣ. Когато въпросътъ се изучаваше отъ специалната комисия, узна се че министерството на просвѣщенiето било рѣшено да достави едно значително количество магически фенери, които да тури въ разположение на разнитѣ дружества въ столицата и провинцията. Ако министерството направи това, то нашиятъ клонъ ще може да разполага съ фенеръ, безъ да ангажирва въ него своитѣ скромни срѣдства. За туй доставката на фенеря се спрѣ.

Библиотеката и домакинството не сж се увеличили значително. Книги не сж купувани, а само сж получавани списания въ замѣна на

БТ и сж получени нѣколко книги подарени отъ члена Д-ръ П. Козаровъ, намиращъ се по настоящемъ въ странство. Сжщий подари и нѣколко туристовски прѣдмета: излетно ножче съ вилица, уредъ за мѣрене разстоянията на излети и др.

Срѣщи прѣзъ зимата не можиха да се устроятъ. Настоятелството имаше най-горещо желание да устрои една вечеринка, обаче не можа да намѣри помѣщение: салонитѣ, които се даватъ за тѣя цѣль при износни условия, бѣха много отъ рано ангажирани, а да рискува съ голѣми разходи — настоятелството не се рѣшаваше.

За да се добиятъ пжтувални изгоди по желѣзницитѣ, на нѣколко пжти се правиха постжпки прѣдъ Дирекцията на желѣзницитѣ, на която се прѣдложиха разни комбинации, но по липса на добра воля нищо не можа да се постигне до сега.

Състоянието на касата е слѣдното:

Приходъ:

Фондъ за хижата	лв.	400.—
Остатъкъ отъ 1903 год.	"	173.75
Отъ членовина	"	192.—
„ записнина	"	2.—
„ лихви	"	17.40

Всичко лв. 785.15

Разходъ:

Фондъ за хижата ,	лв.	500.—
Приносъ 20% въ централната каса	"	38.40
Записнина „ „	"	2.—
За наемъ помѣщение	"	72.—
Възнаграждение на разсилния	"	12.—
За излети	"	56.80
Делегатъ за сбора въ Плѣвенъ	"	22.50
Да взема отъ централната каса	"	68.50
Наличностъ	"	12.95

Всичко лв. 785.15

За 1905 год. е изработенъ слѣдниятъ бюджетъ:

Приходъ:

Фондъ хижата	лв.	500.—
Излишъкъ отъ 1904 год.	"	12.95
Членовина отъ 50 члена.	"	300.—
Записнина „ 10 „	"	20.—
Заемтъ на централната каса.	"	68.50
Отъ лихви.	"	20.—
Случайни постжпления	"	8.55

Всичко лв. 930.—

Разходъ:

Фондъ за хижата	лв. 600,—
Приносъ 20% въ централната каса	„ 60,—
Записнина „ „	„ 20,—
На разсилния възнаграждение 10%	„ 30,—
За наемъ на помѣщение	„ 72,—
Делегатъ за V сборъ	„ 40,—
За излети	„ 50,—
Канцеларски и непрѣдвидени	„ 20,—
Излишъкъ	„ 38,—

Всичко лв. 930.—

Въпрѣки тежкото врѣме, което приживѣва клонътъ, то пакъ отъ своитѣ редовни приходи може да отдѣли 100 лева за осилване фонда за хижата, който се възкачва на сумата 500 лева. Съ тия редовни суми, които се отдѣлятъ за фонда на хижата, вижда се че тая мечта на Софийскитѣ туристи за дълго врѣме още не ще може се реализира. За да се спомогне на това, настоятелството рѣши да устрои специаленъ влакъ до Варна, по случай V. туристовски сборъ на 4 и 5. юни.

Промѣна въ управлението на централния клонъ стана слѣдната : Лани изтекоха мандатитѣ на г. г. д-ръ Ст. Бончевъ, д-ръ Хр. Пиперовъ С. Радучевъ и М. Шумналиевъ. На сбора въ Плѣвенъ се прѣизбраха послѣднитѣ двама, а на мѣстото на първитѣ дойдоха г. г. Ст. Коледаровъ и Н. Костовъ. По причина на заминуване отъ града, подадоха си оставкитѣ Н. Костовъ и М. Шумналиевъ, на чието мѣсто дойдоха д-ръ Хр. Пиперовъ и М. Самсаровъ. Та напослѣдъкъ дружеството се управлява отъ слѣдното настоятелство : Прѣдседателъ д-ръ Ал. Теодоровъ, подпрѣдседателъ — д-ръ Хр. Пиперовъ, секретаръ — Ст. Н. Коледаровъ, касиеръ — д-ръ Т. Дедовъ, домакинъ — санит. капит. Н. Нѣмски и свѣтници — д-ръ Хар. Ивановъ, С. Радучевъ и М. Самсаровъ. Сега прѣдлежатъ по редъ да излѣзатъ г. г. Теодоровъ, Нѣмски, Дедовъ и Ивановъ, замѣстници на които ще избере сбора.

Настоящиятъ отчетъ се прие въ общото събрание на клона на 15 май 1905 година.

Подпрѣдседателъ : *Д-ръ Хр. Пиперовъ.*

Секретаръ : *Ст. Н. Коледаровъ.*

В ъ с т и .

Участие на БТД въ изложбата въ Милано. —

Съ писмо № 5366 отъ 3 мартъ Министерството на Земледѣлието и Търговията се е обърнало къмъ централното нас-

тоятелство на БТД, съ което прѣдлага на дружеството да вземе участие въ прѣдстоящото изложение въ Милано. Настоятелството се занима съ тая въпросъ и изработи единъ прѣдва-

рителен планъ по работитѣ, съ които може да се прѣдстави на тая изложба, въ която трѣбва да се изтъкне прѣд чуждия свѣтъ не само развитието и състоянието на БТД, но и хубостта на Българската природа. Обаче за тая цѣль нѣма прѣдвидена сума въ бюджета на дружеството а и срѣдствата не му позволяватъ да прави разходи по уредбата на една изложба. Ако Министерството отпусне нужната сума за тая цѣль, то дружеството охотно ще се възползува отъ тоя случай, за да се прѣдстави прѣд външния свѣтъ. Въ тая смисълъ се писа въ Министерството. Съ писмо № 8542 отъ 29 мартъ, М-вото на Търг. и Земл. отговори, че отпуска нужния авансъ за приготвяне материалитѣ за изложението. Съ това въпросътъ за участието на БТД въ изложбата въ Милано се разрѣши окончателно.

Излетъ до Бачковския манастиръ. — За да иматъ възможность всички туристи и почитатели на паметта на великия българинъ, Патриарха Ефтимия, да се поклонятъ на гроба му и да се полюбуватъ на дивнитѣ хубости на Родопитѣ, Софийскиятъ клонъ „А. Константиновъ“ устройва за Петровденъ специаленъ увеселителенъ влакъ до Пловдивъ и отъ тамъ излетъ до Бачковския манастиръ и изъ Родопитѣ. За тая цѣль вече сж направени постѣпки прѣдъ Дирекцията на желѣзницитѣ. Програмата и други свѣдѣния ще бж-

датъ своевременно съобщени на клоноветѣ за да иматъ възможность всички туристи да взематъ участие въ тоя народенъ излетъ.

Сезонътъ на излетитѣ се отваря на Благовецъ. Клоноветѣ вече започватъ своята излетна дѣйность. Така, Софийскиятъ клонъ „А. Константиновъ“ открива своя сезонъ съ единъ двудневенъ излетъ (25 и 26 мартъ) до чуд. сната мѣстность на Погановския манастиръ. Търновскиятъ клонъ „Трапезица“ открива излетния сезонъ на сжщата дата по случай цъветенето на теменужкитѣ, Гор.-Орѣховскиятъ клонъ го открива съ сѣмеенъ излетъ въ мѣстността „Бабеницъ“ и Орханййскиятъ клонъ „Мургашъ“ готви сжщо пролѣтенъ излетъ. Това вѣрваме ще бжде и съ всички други клонове на БТД. Много добрѣ ще сторятъ клоноветѣ, ако слѣдъ всѣки такъвъ излетъ изпращатъ въ централното настоятелство едно кратко описание за помѣстване въ БТ. Сжщо нека изпращатъ и всѣкакви други материали, споредъ програмата на нашия вѣстникъ.

Врѣмето за VI. редовенъ сборъ приближава. Лани на сбора въ Варна се изтъкна желанието, щото участницитѣ въ сбора да бждатъ въ формено облѣкло. Нека туриститѣ отъ сега си приготвятъ носия, която и безъ това е нужна за всѣки излетъ. Свѣдѣния за платове и кройка се даватъ отъ центр. настоятелство.

Ж Н И Ж Н И Н А .

Пътюмъ прѣзъ Япония, *лични впечатления отъ Антонъ Бозуковъ.* Малкъ Дневникъ, бр. 26 — 29 и слѣд.

Запасниятъ поручикъ Бозуковъ, който се уволни за да вземе участие въ възстанието въ Македония, слѣдъ потушването на това послѣдното, отиде въ Юж. Африка за да се бори за независимостта на буритъ. Слѣдъ прѣкращаването на войната, той се завърна. Обаче полицейската служба у насъ изисква по-гъвкава натура, отколкото бѣше тая на бореца за свободата. Слѣдъ започването на дѣйствиата въ руско-японската война, той зарѣза своето околийско началничество въ Фердинандъ и заминава за театра на войната за да се бори въ редоветъ на руситъ. Той се спира чакъ въ Владивостокъ, гдѣто го заварва мирътъ. Слѣдъ това, той рѣшава да замине за

Америка прѣзъ Япония отъ сѣверъ къмъ югъ, и това е първиятъ българинъ, който посѣщава тая страна.

Япония въ послѣдната война се показа, че е една много по-друга държава, отколкото европейцитъ бѣха навикнали да я смѣтатъ. Пъкъ и нейната особена природа, съ своитъ многобройни вулканически острови, съ своята бамбукова дървесностъ и липсата на впрѣгатеи добитъкъ, съ своитъ особени климатически условия, прѣдставлява голѣмъ туристовски интересъ. Ето защо описанието на своето пжтешествие прѣзъ Япония, което ни дава нашиятъ съотечественикъ, ще се прочете съ удоволствие отъ всѣки туристъ. То излиза въ седмичната притурка на в. Дневникъ.

Х. П.

Р а з н и .

Германо-австрийското алпийско дружество брои тая година 327 клона съ 67,708 чл. Отъ тѣхъ 209 клона съ 49,176 члена сж въ Германия и 108 клона съ 18,532 члена сж въ Австрия. Най-голѣми сж клоноветъ Мюнхенъ съ 4251, Берлинъ съ 3019 и Австрия съ 3002 члена.

Осигурителна каса за водачитъ иматъ всички планинарски дружества. Отъ тая каса на Герм.-австр. алп. д-во прѣзъ миналата година сж получили: рента

за старостъ — 33, рента за злополука — 5, пенсия — 55, инвалидна помощъ — 92 водача. Вдовишки и сирашки помощи сж получили 36 наслѣдници на водачи. Едноврѣмена помощъ е дадена на 17 пжти. Постоянитъ помощи сж възлѣзли на 17,900 лв., а едноврѣменитъ на 83 лв. Капиталътъ на касата се е увеличилъ спрѣмо прѣдната година съ 17,000 лв.

Печатница „Либер. Клубъ“ — Софи